

Sygn. akt I ACa 1491/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Rybicka- Pakuła

Sędziowie: SA Edyta Mroczek

SO (del.) Tomasz Szczurowski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Likos

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko R. R. i P. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt XVI GC 158/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od R. R. i P. K. solidarnie na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I AC a 1491/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka akcyjna w W. (dawniej: (...) Budownictwo spółka akcyjna w W.) wniosła przeciwko pozwany R. R. i P. K. – prowadzącymi działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki cywilnej (...). K., R. (...) s.c. pozew o zapłatę solidarnie kwoty 89 019,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powódka na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 1 września 2011 r. nabyła wierzytelność pieniężną względem pozwanych przysługującą spółce (...) S.A. w W. będącej najemcą obiektu przy Al. (...) w W., a stanowiącego własność (...) sp. z o.o. w W.. W dniu 14 kwietnia 2008 r. (...) S.A. zawarła z pozwany umowę podnajmu stoiska nr (...) znajdującego się w centrum handlowym przy Al. (...) w W.. Pozwani jednak nie wywiązali się ze swych zobowiązań umownych, w szczególności nie regulowali terminowo należności wynikających z umowy podnajmu. Pomimo wezwania do zapłaty strona pozwana nie uściła należności wynikających z przedmiotowej umowy, stąd powódka wystąpiła na drogę sądową.

W dniu 14 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwani złożyli sprzeciw, w którym wnieśli o oddalenie powództwa w całości. Pozwani wskazali, iż z umowy najmu zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) S.A. wynika, iż (...) sp. z o.o. musiała każdorazowo wyrazić zgodę na zawarcie umowy podnajmu, a z chwilą udzielenia tej zgody (...) S.A. miała obowiązek „dostarczyć” cesję praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na rzecz (...) Sp. z o.o. W związku z powyższym pozwani mają uzasadnione podstawy do przyjęcia, iż ewentualna wierzytelność wynikająca z przedmiotowej umowy podnajmu jest już przedmiotem cesji (na rzecz (...) sp. z o.o.) i ma ona pierwszeństwo przed inną późniejszą cesją. Pozwani powołali się poza tym na art. 13 pkt II podpunkt 1 umowy najmu. Ponadto, zdaniem pozwanych, przy zawieraniu umowy sprzedaży wierzytelności w sposób nienależyty zindywidualizowano wierzytelność będącą przedmiotem umowy cesji, w szczególności nie zostało sprecyzowane których podnajemców i wierzytelności dotyczy wymieniona umowa. Pozwani podnieśli także, iż byli podnajemcami przedmiotowego obiektu tylko do końca lutego 2011 r., tymczasem wystawione przez (...) S.A. faktury z tytułu umowy najmu obejmują okres aż do końca sierpnia 2011 r. Ponadto pozwani podnieśli, że część z przedstawionych do zapłaty faktur została już uregulowana wobec spółki (...) S.A.

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo w przeważającej części i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 84.083,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 12 761,72 zł od dnia 16 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 10 000 zł od dnia 16 listopada 2009 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 12 866,97 zł od dnia 16 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1 535,77 zł od dnia 16 marca 2010 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 9 503,71 zł od dnia 20 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 9 273,14 zł od dnia 20 maja 2011 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 9 336,02 zł od dnia 20 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 63,42 zł od dnia 28 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 9 343,89 zł od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 9 398,90 zł od dnia 16 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty

oraz zwrot kosztów procesu w kwocie 7.583,92 zł. W pozostałej części w punkcie drugim wyroku powództwo oddalił.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 6 lutego 2008 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. w W. jako wynajmującym a (...) S.A. w W. jako najemcą została zawarta umowa najmu Centrum Handlowego położonego w W. przy Al. (...), przy czym z przedmiotu umowy uległy wyłączeniu powierzchnie biurowe zlokalizowane na pierwszej i drugiej kondygnacji części biurowej Centrum Handlowego oraz pomieszczenia rozdzielni głównej i licznikowni mieszczące się na parterze w części techniczno-socjalnej Centrum. Zgodnie z zapisami umowy najemca mógł oddawać w podnajem powierzchnię Centrum Handlowego wyłącznie za pisemną zgodą Wynajmującego, w dniu zaś pisemnej akceptacji zgody za zawarcie umowy podnajmu (...) S.A. zobowiązana była do dostarczenia cesji praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na rzecz (...) sp. z o.o.

W dniu 14 kwietnia 2008 r. pomiędzy (...) S.A. a pozwanymi została zawarta umowa podnajmu stoiska (...) usytuowanego w Centrum Handlowym w W. przy Al. (...). Na podstawie umowy pozwani obowiązani byli do uiszczania czynszu najmu i innych opłat związanych z umową podnajmu tj. opłat za Fundusz Reklamowy i opłatę eksploatacyjną. Wymieniona umowa obowiązywała pomiędzy stronami do dnia 31 sierpnia 2011r. Pomimo treści umowy zawartej

pomiędzy (...) S.A. a (...) O. sp. o.o., (...) O. Sp. o.o. nie wyraziła zgody na zawarcie umowy podnajmu, a (...) S.A. nie „dostarczyła” wymienionej spółce cesji praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na jej rzecz.

Na podstawie umowy podnajmu (...) S.A. wystawiała na rzecz pozwanych faktury VAT, w szczególności wystawiła faktury VAT o nr: (...) z dnia 4 stycznia 2010 r., (...) z dnia 4 maja 2009 r., (...) z dnia 4 maja 2009 r., (...) z dnia 2 listopada 2009 r., (...) z dnia 2 grudnia 2010 r., (...) z dnia 2 marca 2010 r., (...) z dnia 2 marca 2010 r., (...) z dnia 25 marca 2010 r., (...) z dnia 5 kwietnia 2011 r., (...) z dnia 5 maja 2011 r., (...) z dnia 6 czerwca 2011 r., (...) z dnia 13 czerwca 2011 r., (...) z dnia 1 lipca 2011 r., (...) z dnia 1 sierpnia 2011 r. Pozwany uiszczył na rzecz (...) S.A. należności z faktur VAT o nr (...), z pozostałych zaś faktur do zapłaty pozostała kwota 84 083,54 zł.

W dniu 1 września 2011 r. (...) S.A. zawarła z (...) Budownictwo Spółka Akcyjna w W. (obecnie: (...) Spółka Akcyjna w W.) umowę sprzedaży wierzytelności, mocą której (...) Budownictwo Spółka Akcyjna w W. nabyła wierzytelności wynikające z ww. faktur. Pomimo wezwań do zapłaty pozwani nie uiszcili należności z przedmiotowych faktur.

Pismem z dnia 1 września 2011 r. (...) sp. o.o. wypowiedziała spółce (...) S.A. umowę najmu ze skutkiem natychmiastowym z uwagi na zwłokę z zapłatą czynszu za dwa pełne okresy płatności.

W rozważaniach Sąd Okręgowy wskazał, że problem przedmiotowego sporu stanowiła okoliczność czy powódka jako nabywca wierzytelności może skutecznie domagać się zapłaty należności wynikających z umowy podnajmu zawartej pomiędzy pozwanymi a (...) S.A. Sąd Okręgowy podniósł, iż w istocie z umowy najmu z dnia 6 lutego 2008 r. wynika, że w dniu pisemnej akceptacji zgody na zawarcie umowy podnajmu (...) S.A. obowiązana była do „dostarczenia” cesji praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na rzecz (...) sp. z o.o., jednakże zdaniem Sądu Okręgowego w toku postępowania nie zostało wykazane, iż do takiej cesji pomiędzy ww. podmiotami doszło. Przeczą temu m. in. zeznania świadka A. L., która stanowczo zaprzeczyła aby do takiej cesji na rzecz (...) Sp. z o.o. w ogóle doszło. W związku z powyższym nie sposób w ocenie Sądu Okręgowego uznać, iż (...) S.A. dokonała cesji uprawnień wynikających z umowy podnajmu na rzecz (...) Sp. z o.o., mimo iż zgodnie z zapisami umowy najmu 6 lutego 2008 r. taka cesja winna nastąpić. Sąd Okręgowy podniósł, iż okoliczność, że do omawianej cesji wbrew zapisom umowy najmu nie doszło, w żaden sposób nie wpływa na samą umowę sprzedaży wierzytelności zawartą pomiędzy stroną powodową a (...) S.A. Podobnie zdaniem Sądu Okręgowego na skuteczność czy ważność wymienionej umowy nie wpływała okoliczność, iż zgodnie z postanowieniami umowy najmu do zawarcia umowy podnajmu koniecznym była zgoda wynajmującego (... sp. z o.o.). Sąd Okręgowy wskazał, że poza sporem pozostawała okoliczność, iż takiej zgody ze strony (...) sp. z o.o. nie było. Ponadto okoliczność ta mogła co najwyżej mieć znaczenie w stosunkach pomiędzy stronami samej umowy najmu. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał, iż nie doszło do cesji praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na rzecz (...) O. sp. z o. o, a umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 1 września 2011 r. była ważna i w pełni skuteczna. Sąd Okręgowy wskazał, że powódka w sposób dostateczny zindywidualizowała będące przedmiotem przelewu wierzytelności, co w toku postępowania wykazała poprzez przedłożenie załącznika do umowy cesji (k. 216), z którego wynika iż przedmiotem umowy były m.in. wierzytelności pozwanych wynikające z faktur będących przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy wskazał, że pozwani w zasadzie nie kwestionowali wysokości kwot wynikających z faktur będących przedmiotem niniejszego postępowania. Wskazywali jednakże, że byli podnajemcami tylko do końca lutego 2011 r., zaś wystawione przez (...) S.A. faktury obejmują okres aż do końca sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy uznał jednak, że umowa łączyła strony aż do sierpnia 2011 r., co w szczególności wynika z pisma pozwanych skierowanego do (...) S.A. (k. 127 – 128), w którym to strona pozwana wyraźnie przyznała, iż umowa podnajmu – pierwotnie obowiązująca do 28 lutego 2011 r., została przedłużona do dnia 31 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy jednak częściowo oddalił powództwo ze względu na to, iż strona pozwana uiszczyła już należności wynikające z faktur nr (...), co wynikało z przedłożonych przez pozwanych dowodów przelewów (k. 199, 200), w których wskazane są kwoty i numery faktur, za jakie zapłaciła strona pozwana.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 k.c.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt I, w którym Sąd Okręgowy zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 84.083,54 zł oraz pkt III, w którym Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach procesu. Zaskarżonemu orzeczeniu pozwani zarzucili:

- naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i sformułowanie na podstawie dowodu z przesłuchania świadka A. L. wniosków z tych dowodów niewynikających, a mianowicie że spółka (...) sp. z o.o. nie kwestionowała umowy cesji pomiędzy spółką (...) S.A. a powódką i nie próbowała jej podważyć;
- naruszenie art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pozwanych mających decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności dowodu z przesłuchania świadka K. K. (2), Z. K. i D. P., podczas gdy zeznania tych świadków miały na celu wykazanie pozorności umowy cesji,
- oddalenie wniosku dowodowego z przesłuchania strony pozwanej mającego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. wykazanie nieważności umowy cesji z powodu jej pozorności;
- naruszenie art. 58 § 1 k.c. poprzez niewzięcie pod uwagę z urzędu nieważności czynności prawnej podjętej w celu obejścia ustawy,
- naruszenie art. 83 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i nieustalenie, że umowa cesji zawarta pomiędzy powódką a spółką (...) S.A. była czynnością pozorną, a co za tym idzie nieważną z mocy prawa.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwani wnieśli o dopuszczenie na podstawie art. 381 k.p.c. oddalonych dowodów wnioskowanych przez pozwanych tj. dowodu z przesłuchania świadka K. K. (2), Z. K. i D. P. w celu wykazania pozorności umowy cesji z dnia 1 września 2011 r. oraz zobowiązanie strony powodowej do dostarczenia potwierdzeń przelewów kwot wynikających z ww. umowy zgodnie z jej harmonogramem. Ponadto pozwani wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych. Ewentualnie wnieśli o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaznaczając iż zarzuty podniesione przez pozwanych są niezasadne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Przystępując do merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy już na wstępie należy zaznaczyć, iż Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za własne, natomiast zarzuty oraz twierdzenia strony skarżącej podniesione w apelacji nie mogą stanowić podstawy do wykazania nieprawidłowości wydanego w niniejszej sprawie orzeczenia Sądu Okręgowego.

Powódka legitymację materialnoprawną i procesową wywodziła z umowy cesji zawartej z (...) S.A. (obecnie Galeria (...) S.A.), która obejmowała w szczególności wierzytelność objętą sporem w niniejszej sprawie a wynikającą z umowy podnajmu zawartej pomiędzy (...) S.A. a pozwanymi. Bezsprzeczne jest również, iż zgodnie z art. 12 ust. 1 umowy najmu zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. jako wynajmującym a (...) S.A. jako najemcą z dnia 6 lutego 2008 r. najemca mógł oddać przedmiot najmu w podnajem wyłącznie za zgodą wynajmującego, przy czym w art. 12 ust. 6 umowy najmu zastrzeżono, że w dniu pisemnej akceptacji zgody na zawarcie umowy na podjem najemca zobowiązany jest do dostarczenia cesji praw i obowiązków wynikających z umowy podnajmu na rzecz wynajmującego. W tych okolicznościach pozwani już w toku postępowania przed Sądem I instancji podnosili, że powódka nie ma legitymacji do występowania w niniejszej sprawie ze względu na uprzednią cesję wierzytelności objętych sporem w niniejszej

sprawie z (...) S.A. na (...) sp. z o.o., a w konsekwencji zdaniem pozwanych wierzytelność ta nie mogła być scedowana na powódkę. Niemniej Sąd Okręgowy ustalił, iż w rzeczywistości cesja na (...) sp. z o.o. nie miała miejsce, a wobec tego brak jest podstaw do podważania skuteczności umowy zawartej pomiędzy powódką a (...) S.A., albowiem była to pierwsza i jedyna cesja wierzytelności objętej niniejszym postępowaniem. Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższe ustalenie faktyczne jest trafne. Sąd Okręgowy jednocześnie dość szeroko i wyczerpująco odniósł się do kwestii czy powódka jako nabywca wierzytelności może skutecznie domagać się zapłaty należności wynikających z umowy podnajmu zawartej pomiędzy pozwanymi a (...) S.A. Sąd Okręgowy dokonał analizy postanowień umowy najmu pomiędzy (...) Sp. z o.o. a (...) S.A. z dnia 6 lutego 2008 r. i prawidłowo odniósł się do zarzutów pozwanych odnośnie ewentualnych skutków naruszeń przez (...) S.A. poszczególnych umów cesji, najmu i podnajmu. Pozwani podważając jednak ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy zarzucili w apelacji naruszenie art. 233 k.p.c. oraz 227 k.p.c. niemniej stanowiska tego nie sposób podzielić.

Analizując zarzuty naruszenia prawa procesowego postawione przez pozwanych na wstępie należy zaznaczyć, iż w k.p.c. brak jest art. 233 k.p.c., albowiem przepis ten dzielony jest na paragrafy, zaś profesjonalny pełnomocnik nie wskazał, który paragraf tego przepisu został w jego ocenie naruszony. Zgodnie zaś z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, natomiast w myśl art. 233 § 2 k.p.c. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. Zważywszy na fakt, iż Sąd Okręgowy nie stosował przy rozstrzyganiu sprawy art. 233 § 2 k.p.c., jak również na argumentację przedstawioną w apelacji należy przyjąć, że pozwani zmierzali do podniesienia zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. Niemniej w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy dokonał trafnej oceny zebranego materiału dowodowego i nie sposób uznać, że dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przede wszystkim należy zaznaczyć, iż zdaniem pozwanych do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. doszło poprzez błędną według nich ocenę zeznań świadka A. L. i wyprowadzenie z nich wniosków z dowodu tego niewynikających a mianowicie że spółka (...) sp. z o.o. nie kwestionowała umowy cesji pomiędzy spółką (...) S.A. a powódką i nie próbowała jej podważyć. Niemniej w stanie faktycznym ustalonym przez Sąd Okręgowy próżno szukać ustalenia kwestionowanego przez pozwanych i już z tego względu zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie. Niezależnie od tego trzeba podkreślić, iż swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, zaś granice swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego wyznaczają wymagania prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz reguły logicznego rozumowania. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie przekroczył granic swobody sędziowskiej przy ocenie przedstawionych przez strony dowodów, w szczególności dowodu z przesłuchania świadka A. L.. Należy bowiem zaznaczyć, iż świadek A. L. zeznała, że nie jest jej wiadomym aby (...) występował o stwierdzenie nieważności albo nieskuteczności umowy cesji z 1.09.2011 r. którą podpisała B.(...) z B.” (k. 275). Ponadto świadek jednoznacznie zeznała, że z umowy najmu wynika, że (...) S.A. miała obowiązek przenieść prawa i obowiązki z umów podnajmu na rzecz (...) sp. z o.o., ale tego w rzeczywistości nie dokonała (k. 275). W świetle powyższych zeznań świadka Sąd Okręgowy dokonał trafnej oceny zebranego materiału dowodowego i prawidłowo ustalił stan faktyczny. W tym miejscu trzeba jeszcze przypomnieć, iż świadek A. L. była w dniu 01 września 2011 r., jak i w dniu składania zeznań prezesem zarządu (...) sp. z o.o. W dodatku samo przekonanie strony o innej wadze dowodów i ich odmiennej ocenie niż przyjął sąd nie jest wystarczające dla zakwestionowania granic swobody w omawianym zakresie. Jeżeli zaś ocena zebranego materiału dowodowego jest logiczna, to nie sposób przyjąć naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez Sąd oceny tej dokonujący.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pozwanych w postaci przesłuchania świadków K. K. (2), Z. K. i D. P. mających ich zdaniem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, iż sam art. 227 k.p.c. nie może być przedmiotem naruszenia sądu, ponieważ nie jest on źródłem obowiązków, ani uprawnień jurysdykcyjnych, lecz określa jedynie jakie fakty mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., IV CSK 503/13, niepubl., Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2011 r., II UK 306/10, niepubl.) Już więc z tego względu powyższy zarzut był niezasadny.

Niemniej jednak, to nie sama wadliwość sformułowania powyższego zarzutu przesądziła o jego nieważności. Powyżej przywołane wnioski dowodowe zostały zgłoszone na rozprawie w dniu 27 marca 2014 r. ustnie do protokołu na okoliczność pozorności umowy cesji wierzytelności z dnia 1 września 2011 r. Sąd Okręgowy oddalił te wnioski wskazując, iż uwzględnienie ich spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy, zaś strona pozwana nie wykazała okoliczności z art. 207 § 6 k.p.c. Sąd rozpatrując powyższe wnioski dowodowe nie mógł naruszyć art. 227 k.p.c., albowiem nie odnosił się do ich istotności dla rozstrzygnięcia sprawy, a dokonał ich oceny jedynie z uwzględnieniem przesłanek wynikających z art. 207 § 6 k.p.c., co jednoznacznie wynikało z postanowienia dowodowego wydanego na rozprawie (protokół elektroniczny 00:11:18, k. 281).

Jednocześnie dla zastosowania rygoru z art. 207 § 6 k.p.c. nie ma znaczenia istotność dla rozstrzygnięcia sprawy faktów, których dotyczą pomijane wnioski dowodowe. W dodatku wykwalifikowany pełnomocnik pozwanych na pytanie Sądu Okręgowego na rozprawie w dniu 27 marca 2014 r. nie była w stanie wytłumaczyć dlaczego wnioski o przesłuchanie świadków nie zostały zgłoszone na etapie wnoszenia sprzeciwu, zaś odnośnie zobowiązania powódki do wykazania uiszczenia ceny wierzytelności wskazała, że pozwani w obawie przed matactwem czekali z tym wnioskiem do końca 2013 r. Wniosek ten jednak po raz pierwszy od początku 2014 roku został zgłoszony dopiero na rozprawie w dniu 27 marca 2014 r. i również w tym kontekście brak jest uzasadnienia dla zwłoki w zgłoszeniu powyższego wniosku. Niemniej przede wszystkim należy podnieść, iż strona pozwana w apelacji nie podniosła zarzutu naruszenia art. 207 § 6 k.p.c.

Z tych też względów w ocenie Sądu Apelacyjnego postanowienie Sądu Okręgowego oddalające wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków K. K. (2), Z. K., D. P. było w świetle powyższych okoliczności prawidłowe. W konsekwencji zaś powyższe wnioski dowodowe zgłoszone ponownie w apelacji należało uznać również za spóźnione i na podstawie art. 381 k.p.c. oddalić, o czym orzeczono postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. (postanowienie – protokół elektroniczny 00:02:13, k. 375).

Niezależnie jednak od tego trzeba podkreślić, iż strona pozwana po ogłoszeniu przez Sąd Okręgowy postanowienia oddalającego zgłoszone przez nią wnioski dowodowe, aż do końca posiedzenia nie zgłosiła zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. co do ewentualnego naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa przy wydaniu kwestionowanego obecnie postanowienia dowodowego. Wobec czego nie przysługuje jej prawo powoływania się w apelacji na takie uchybienie. Celem regulacji z art. 162 k.p.c. jest bowiem pobudzenie inicjatywy stron w doprowadzeniu do szybkiego usunięcia dostrzeżonych przez nie naruszeń przepisów postępowania i umożliwienie sądowi niezwłocznego naprawienia błędu. Cel art. 162 k.p.c. byłby zatem trudny do osiągnięcia przy założeniu, że strona, która we właściwym czasie nie zgłosiła odpowiedniego zastrzeżenia, może powoływać się na rzekome uchybienia procesowe sądu pierwszej instancji dopiero po raz pierwszy w środku zaskarżenia. Strona nie może zatem skutecznie zarzucać w apelacji uchybienia przez sąd pierwszej instancji przepisom postępowania, dotyczącego oddalenia wniosków dowodowych, jeżeli nie zwróciła uwagi sądu na to uchybienie. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 713/12, niepubl., Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 grudnia 2013 r., I ACA 784/13, niepubl.)

Ostatecznie więc należy przyjąć, iż Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w oparciu o które zasadnie przyjął, że powódce przysługuje w niniejszej sprawie legitymacja materialna i procesowa. Brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że wierzytelność scedowana na powódkę została uprzednio przeniesiona na (...) sp. z o.o. Aczkolwiek wymóg taki w rzeczywistości wynika z umowy najmu wiążącej (...) sp. z o.o. z (...) S.A. niemniej jego niewykonanie może być poczytywane jedynie w kategoriach odpowiedzialności odszkodowawczej (...) S.A. wobec (...) sp. z o.o., a nie ma żadnego wpływu na ważność umowy cesji zawartej pomiędzy (...) S.A. a powódką. Podobnie zresztą należy ocenić skutki braku zgody (...) sp. z o.o. na zawarcie umowy podnajmu z pozwanymi (tak: J. Panowicz-Lipska, System prawa prywatnego. Tom 8. Prawo zobowiązań – część szczególna, Warszawa 2004, s. 43; J. Jezioro, w: E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2014, s. 1290, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1984 r., III CRN 215/84, niepublikowane). Należy w tym miejscu podzielić jeszcze stanowisko pozwanych wyrażone w apelacji, iż mimo względnego charakteru umowy cesji, pozwani nie będąc stroną tej umowy

mają prawa podważać jej skuteczność w niniejszym postępowaniu. Niemniej zarzuty sformułowane przez nich tak w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, jak i w apelacji byłyby nietrafne.

Nie można jednocześnie podzielić argumentacji pozwanych, iż przy analizie umowy cesji Sąd Okręgowy naruszył przepisy prawa materialnego, a w szczególności wskazane art. 58 § 1 k.c. oraz 83 § 1 k.c. W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny pragnie zwrócić uwagę na nieprawidłowość podniesienia w apelacji obu powyższych zarzutów jednocześnie. Należy bowiem wskazać, iż czynność prawna nie może jednocześnie zmierzać do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c.) oraz być dokonana dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.). (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2014 r., II UK 374/13, niepubl.) Pozwani w toku procesu stanowczo prezentowali pogląd, iż zawarta przez powódkę oraz spółkę (...) S.A. umowa cesji wierzytelności była czynnością pozorną, tym samym pozwani uznając, iż Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 83 § 1 k.c. powinni ograniczyć się do podniesienia w zarzutach apelacji wyłącznie naruszenia tego przepisu bez powoływania się jednocześnie na art. 58 § 1 k.c. Przepis art. 83 k.c. i art. 58 § 1 k.c. stanowią bowiem odrębne, samodzielne i wykluczające się wzajemnie podstawy nieważności czynności prawnej. Czynność zmierzająca do obejścia prawa nie może być jednocześnie czynnością pozorną chociażby z tego względu, że pierwsza zostaje rzeczywiście dokonana, druga zaś jest jedynie symulowana. Niekiedy ważna może być w świetle art. 83 § 1 zdanie drugie k.c. czynność ukryta. Dopiero wówczas możliwe jest badanie jej treści i celu w świetle kryteriów wyrażonych w art. 58 k.c. Nie jest więc możliwe obejście prawa poprzez dokonanie czynności prawnej pozornej (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r., I UK 649/12, niepubl.) Już chociażby z tego względu zarzut naruszenia art. 58 § 1 k.c. nie zasługiwał na uwzględnienie. Niezależnie jednak od powyższego trzeba podnieść, iż pozwani na żadnym etapie postępowania, a zwłaszcza w apelacji nie wskazali jakie rzekomo przepisy strony obeszły poprzez zawarcie przedmiotowej umowy cesji, co również w ocenie Sądu Apelacyjnego dowodzi, że zarzut naruszenia art. 58 § 1 k.c. całkowicie jest pozbawiony podstawy faktycznej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz twierdzeń stron nie sposób jest wskazać, iż celem stron zawierających umowę cesji z dnia 1 września 2011 r. było obejście ustawy.

Ustalony w przedmiotowej sprawie stan faktyczny przesądził także o bezzasadności zarzutu naruszenia art. 83 § 1 k.c. Zgodnie bowiem z art. 83 § 1 k.c. zd. 1 nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Nieważność czynności prawnej z powodu pozorności złożonego oświadczenia woli może być zatem stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie, w ten sposób, że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z tym zgadza. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 maja 2014 r., I ACa 806/13, niepubl.)

W świetle powyższego o naruszeniu art. 83 § 1 k.c. można by mówić tylko wtedy kiedy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynikałoby w sposób jednoznaczny, iż zarówno powódka jak i (...) S.A. miały pełną świadomość co do pozornego charakteru wzajemnie złożonych oświadczeń woli i wyrażały zgodę na brak zamiaru wywołania skutków prawnych przez zawartą w ten sposób umowę cesji wierzytelności, zaś Sąd Okręgowy pomimo ustalenia ww. okoliczności nie dokonał prawidłowej subsumpcji zaistniałego stanu faktycznego pod normę z art. 83 § 1 k.c. W niniejszej sprawie natomiast brak jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby na okoliczność, że powódka oraz (...) S.A. porozumiały się co do dokonania czynności pozornej. Pozwani w toku procesu ograniczyli się wyłącznie do formułowania niepopartych konkretnymi dowodami twierdzeń, iż umowa cesji jest dotknięta pozornością. Pozwani wprawdzie zgłaszali wnioski dowodowe, które jednak, jak już wskazano powyżej, nie tylko były niewłaściwie sformułowane, ale również nie przedstawiały żadnej wartości dowodowej dla oceny wystąpienia przesłanek pozorności umowy cesji z dnia 1 września 2011 r. Pozwani zarzucili w apelacji, iż Sąd Okręgowy postąpił nieprawidłowo oddając wniosek dowody o przesłuchanie strony pozwanej wskazując, iż miało to wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. wykazanie nieważności umowy cesji z powodu jej pozorności. Niemniej również co do tego postanowienia nie zgłoszono zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., a wobec tego nie jest dopuszczalne jego kwestionowanie w toku postępowania apelacyjnego. Niezależnie od powyższego trzeba jednak przypomnieć, iż wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania pozwanych dotyczył istnienia wierzytelności (k. 190), przy czym na rozprawie w dniu 27 marca 2014 r. został przez wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego strony pozwanej

rozszerzony w ten sposób, iż pełnomocnik pozwanych oświadczył, iż „pozwanym mogliby zeznać to, co nie zostało wskazane we wnioskach dowodowych oraz na okoliczność cesji” (k. 283). Nie sposób uznać, iż okoliczności objęte rzeczonym wnioskiem dotyczyły faktów mogących świadczyć o pozorności umowy cesji. Nie można również pominąć, iż pełnomocnik pozwanych na pytania Przewodniczącego składu Sądu Okręgowego wskazała, że pozwanym nie mają wiedzy co do samej cesji, natomiast mogliby być przesłuchani co do samej wiarygodności (protokół elektroniczny k. 284, 1:10:15 – 01:10:23). Zdaniem Sądu Apelacyjnego również w świetle powyższym nie sposób przyjąć, że oddalając wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron dopuścił się naruszenia przepisów prawa procesowego.

Z żadnego z przeprowadzonych w niniejszej sprawie dowodów nie można uznać, iż zamiarem stron zawierających umowę cesji z dnia 01 września 2011 r. było niewywarcie skutków prawnych. Co więcej wystąpienie z niniejszym powództwem dowodzi, iż strony do skutków tych zgodnie zmierzały. Dla oceny rzekomej pozorności umowy cesji nie ma również znaczenia fakt jej dokonania w dniu w którym (...) sp. z o.o. złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu (...) S.A. umowy najmu. Nie przesądzając w tym miejscu skuteczności tego wypowiedzenia należy wskazać, iż zbieg dat nie może świadczyć o braku zamiaru stron zawierających umowę cesji co do wywarcia skutków prawnych. Ponadto w apelacji pozwani zawarli dość obszerne wywody dotyczące ukrycia przez strony dokonujące pozornej czynności prawnej innej czynności. Niemniej pozwali ani nie twierdzili, ani nie udowodnili iż z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie, nie wskazując choćby jaką według nich czynność prawną ukrywały strony zawierające umowę cesji z dnia 01 września 2011 r.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny uznał zatem, iż Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 83 § 1 k.c.

W konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego wszelkie zarzuty pozwanych podniesione w apelacji były nietrafione. Należało w związku z tym przyjąć, iż (...) S.A. w dniu 01 września 2011 r. zawarła ważną umowę cesji z powódką, a obejmująca w szczególności wiarygodność będącą przedmiotem sporu w niniejszej sprawie. Jednocześnie pełnomocnik pozwanych na rozprawie dnia 10 października 2013 r. jednoznacznie oświadczyła, że nie kwestionuje wiarygodności (...) S.A. z wyjątkiem tych, które zostały zapłacone, przy czym w tej ostatniej części powództwo zostało ostatecznie oddalone i nie jest przedmiotem rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym. Wobec zaś faktu, iż zarzuty pozwanych zmierzające do podważenia umowy cesji nie zasługiwały na uwzględnienie, to należy przyjąć że wyrok Sądu Okręgowego zasądający od pozwanych należności przez nich niekwestionowane odpowiadał prawu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do jego wyniku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 poz. 490) i zasądzono od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji wyroku.